

2023-07-28 Nr. NV-1925

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-23-1036 TAIS-23-10750(2)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL BAUDŽIAMOJO KODEKSO 95 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2570“ PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas)		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Teisingumo ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projektu teikiama Vyriausybės išvada dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2570 (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projekto tikslas papildyti baudžiamąjį įstatymą nuostata, kad jei nuo nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei, naliečiamumui ir dorovei nukentėjo nepilnametis, senaties terminą pradėti skaičiuoti, kai nuketėjusiajam sukanka 35 metai.

Galiojantis baudžiamasis įstatymas nustato, kad jei tokių nusikalstamų veikų metu nukentėjo nepilnametis asmuo, senaties terminas skaičiuojamas iki šiam asmeniui sueina dvidešimt penkeri metai. Senaties terminas šiuo metu galiojančiame Baudžiamajame kodekse pradedamas skaičiuoti nuo nusikalstamos veikos padarymo.

Įstatymo projekto rengėja Seimo narė Morgana Danielė siūlo senatį nuo tokių nusikalstamų veikų padarymo skaičiuoti ne nuo nusikalstamos veikos padarymo, o nuo dienos, kai aukai sukanka 35 metai, nes dabar galiojantis senaties terminas byloms, nagrinėjančiose patirtą seksualinį smurtą nepilnametystės metais, yra per trumpas.

2011 m. buvo priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR, o pagal jos 15 straipsnio 2 dalį valstybės narės įpareigos imtis būtinų priemonių, kad baudžiamasis persekiojimas už tam tikras veikas, susijusias su seksualine prievarta prieš nepilnamečius, vaikų įtraukimu į dalyvavimą pornografiniuose renginiuose ir prostituciją, vaikų pornografijos gamybą, būtų vykdomas pakankamą laiką po to, kai nukentėjęs asmuo sulaukė pilnametystės, ir kad atitiktų padarytos nusikalstamos veikos sunkumą.

Užsienio valstybėse, šiuo metu bent sunkiausiems lytinio pobūdžio nusikaltimams prieš nepilnamečius senaties terminas išvis nėra taikomas (pvz. Airija, Estija, Švedija ir kt.); kai lytinio pobūdžio veikoms prieš nepilnamečius senatis taikoma, nustatomi specialūs jos terminai ar speciali jų skaičiavimo tvarka (pvz. Prancūzija) arba dalyje ES valstybių bent kai kurių lytinio pobūdžio nusikalstamų veikų prieš nepilnamečius senaties eiga neskaičiuojama, kol tų veikų aukos nesulaukia tam tikro amžiaus.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nutarimo projektu siūloma pritarti Įstatymo projektui, tačiau pasiūlyti Seimui jį tobulinti, atsižvelgiant į pastabas ir pasiūlymus. Nutarimo projekto rengėjų siūlymai dėl Įstatymo projekto nuostatų tikslinimo aiškos, nuoseklios ir atitinkančios galiojančio baudžiamojo įstatymo struktūrą ir teisės normų loginius ryšius.

Įstatymo projektu iš esmės siūlant įtvirtinti specialiąsias apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties taisykles dėl nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei, naliečiamumui ir dorovei, siejant senaties termino skaičiavimo pradžios momentą su nukentėjusio asmens amžiumi, būtų išbalansuotos galiojančios apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties taisyklės ir pažeista baudžiamojo įstatymo teisės normų sistema.

Atsižvelgiant į tai, tikslinga sistemiškai suderinti Įstatymo projekte siekiamus įtvirtinti specialiuosius senaties terminus su galiojančiame baudžiamajame įstatyme įtvirtintais bendraisiais maksimaliais senaties terminais, kuriems suėjus apkaltinamasis nuosprendis negali būti priimtas; taip pat svarstyti galimybę padidinti numatytų bendrųjų maksimalių apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminų ribas.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Įstatymo projektas įsigaliojusių teisės aktų nustatyta tvarka, įgyvendinamųjų teisės aktų rengti bei numatyti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereiktų.

STEBĖSENA

Nutarimo projektui stebėsenos procedūros ir rodikliai nenustatomi.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Rengiant Nutarimo projektą dalyvavo Vidaus reikalų ministerijai ir Generalinė prokuratūra.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas suderintas su Vidaus reikalų ministerija ir Generaline prokuratūra.
Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos ir pasiūlymai Nutarimo projektui pateikiami 2023 m. liepos 27 d. išvadoje Nr. NV-1916.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūlome Nutarimo projekto rengėjams įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus, Nutarimo projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje, prieš tai jį aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Artūras Norkevičius

Viešojo valdymo grupė Viešojo valdymo grupės vyresnysis patarėjas,